

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-15128/2023-ERU
Č. j. 15128-3/2023-ERU

V Ostravě dne 15. září 2023

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-15128/2023-ERU s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **MPTC s.r.o.**,

se sídlem Příkop 843/4, Zábřovice, 602 00 Brno, IČO: 050 99 951,

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 30. listopadu 2022 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupku, společnost MPTC s.r.o., se sídlem Příkop 843/4, Zábřovice, 602 00 Brno, IČO: 050 99 951 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že jakožto držitel licence č. 241634015 na obchod s plynem v rozporu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) téhož zákona nejpozději dne 13. října 2022 nevyúčtoval na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ze dne 10. ledna 2017 zákazníci [REDAKCE] pro její odběrné místo EIC [REDAKCE] dodávku plynu za období od 29. ledna 2021 do 2. října 2021.

II.

Podle ust. § 91 odst. 15 písm. c) energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši**

10 000 Kč (slovy: deset tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 27523.

Odůvodnění

- [1] Na základě šetření provedeného Energetickým regulačním úřadem (dále také „ERÚ“ či „správní orgán“) pod sp. zn. 07934/2022-ERU bylo zjištěno, že účastník řízení mohl svým jednáním porušit povinnost uloženou mu ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona.
- [2] Po prostudování podkladů obsažených ve spise sp. zn. OSR-15128/2023-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení, a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

- [3] Účastník řízení je právnickou osobou – obchodní společností, a to konkrétně společností s ručením omezeným, která vznikla dne 20. května 2016 a je zapsaná ve Veřejném rejstříku vedeném u Krajského soudu v Brně oddíl 93589, vložka C, s předmětem podnikání Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, Obchod s elektřinou a Obchod s plynem.
- [4] Účastník řízení je držitelem licence na obchod s plynem č. 241634015 se zahájením licencované činnosti ode dne 9. srpna 2016.
- [5] Dne 10. ledna 2017 uzavřela zákaznice [REDAKCE] (dále jen „zákaznice“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky zemního plynu pro odběrné místo EIC [REDAKCE] na adrese [REDAKCE].
- [6] Držitel licence na činnosti operátora trhu společnost OTE, a.s., se sídlem Sokolovská 192/79, 186 00 Praha 8, IČO: 264 63 318 (dále jen „operátor trhu“), poskytl na žádost ERÚ přehledovou tabulku (založená pod č. j. 15128-2/2023-ERU), ze které vyplývá, kdy měl účastník řízení k dispozici údaje z měření spotřeby plynu (odečet) k vystavení vyúčtování sdružených služeb dodávky plynu zákaznici. Z tohoto přehledu mj. vyplývá, že podklady k vyúčtování za období od 29. ledna 2021 do 2. října 2021 zadal provozovatel distribuční soustavy do informačního systému operátora trhu dne 13. října 2021. Ve svém vyjádření ze dne 11. května 2022 operátor trhu uvedl, že tyto údaje byly okamžitě v den jejich přijetí v rámci informačního systému operátora trhu předány a zpřístupněny účastníku řízení k provedení příslušného vyúčtování úhrady za sdružené služby dodávky plynu.
- [7] Přestupku ve smyslu ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona se držitel licence dopustí tím, že nesplní některou z povinností podle ust. § 11 odst. 1 až 4 energetického zákona.
- [8] Podle ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona je držitel licence povinen vyúčtovávat dodávku elektřiny, plynu, tepelné energie a související službu v elektroenergetice a související službu v plynárenství.
- [9] Ust. § 98a odst. 2 písm. j) energetického zákona obsahuje zmocňovací ustanovení, na základě kterého ERÚ stanoví vyhláškou rozsah, náležitosti a termíny vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb v elektroenergetice a souvisejících služeb v plynárenství.
- [10] Podle ust. § 2 písm. a) vyhlášky č. 70/2016 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích, ve znění účinném do 31. prosince 2021 (dále jen „vyhláška o vyúčtování“), se vyúčtováním rozumí vyhodnocení uskutečněných plateb za poskytnuté plnění a celkové výše platby za poskytnuté plnění, na základě kterého se provádí vyrovnání přeplatku nebo nedoplatku.
- [11] Podle ust. § 15 odst. 1 vyhlášky o vyúčtování je délka zúčtovacího období zpravidla 12 kalendářních měsíců po sobě následujících, pokud se smluvní strany nedohodnou na kratší délce zúčtovacího období.
- [12] Energetický zákon ve znění účinném do 30. listopadu 2021 ani vyhláška o vyúčtování ve znění účinném do 31. prosince 2021 (zrušena k 1. lednu 2022) přímo nestanoví lhůty pro vystavení dokladu (vyúčtování), když pouze stanovují povinnost dodávku vyúčtovat zpravidla za období 12 kalendářních měsíců. Správní orgán má však za to, že povinnost vyúčtovat dodávku elektřiny, plynu, tepelné energie a související službu v elektroenergetice a související službu v plynárenství je nutno chápat komplexně, tj. nejen v povinnosti vystavit samotné vyúčtování, ale rovněž dotčené vyúčtování vystavit stanovenou formou a v určené lhůtě. *Vyúčtovávat znamená účetně vyřídit, zúčtovat za určitý časový úsek, a to stanovenou formou a v určených lhůtách* (srov. komentář k § 11 odst. 1 ZDVIHAL, Zdeněk. *Energetický zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-769-9).
- [13] Z ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona vyplývá povinnost držitele licence dodávku plynu „vyúčtovávat“, tedy určitá opakovaná činnost. Délka zúčtovacího období je podle vyhlášky o vyúčtování zpravidla 12 kalendářních měsíců, pokud se smluvní strany nedohodnou na kratší délce

zúčtovacího období. Z toho plyne, že se zároveň nepředpokládá, že by délka zúčtovacího období mohla být delší.

- [14] S touto problematikou dále souvisí otázka údajů, které jsou podkladem pro vyúčtování ze strany obchodníka. Podle ust. § 97 vyhlášky č. 349/2015 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, provozovatel distribuční soustavy předává nejpozději do šestého dne následujícího plynárenského měsíce údaje o spotřebě zákazníků s měřením typu C, pokud byl u nich proveden a ověřen v předchozím plynárenském měsíci odečet plynu a datum odečtu plynu, třídu typového diagramu dodávky a hodnotu plánované roční spotřeby plynu.
- [15] Z uvedeného je tedy nutno dovodit, že přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona se dopustí obchodník, který dodávku nevyúčtuje vůbec, resp. pokud vyúčtování provede více než rok po zpřístupnění údajů v systému operátora trhu. V takovém případě je totiž zřejmé, že obchodník měl veškeré podklady pro to, aby vyúčtování provedl a doklad vystavil, přičemž v prodlení byl minimálně další roční zúčtovací období, tj. vyúčtování jednoho zúčtovacího období neprovedl ani po skončení následujícího zúčtovacího období.
- [16] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že údaje z měření spotřeby plynu za období od 29. ledna 2021 do 2. října 2021 potřebné k vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb měl účastník řízení v systému operátora trhu zpřístupněny dne 13. října 2021. Účastník řízení vyúčtování za dodávku plynu za dotčené období nevystavil vůbec, ač měl povinnost jej vystavit nejpozději dne **13. října 2022** (tj. do 1 roku od zpřístupnění údajů v systému operátora trhu), tudíž má správní orgán za to, že účastník řízení řádně nevyúčtoval dodávku plynu v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona.
- [17] Správní orgán má na základě výše uvedeného za prokázané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) téhož zákona, když účastník řízení v případě odběrného místa zákaznice po zpřístupnění údajů v systému operátora trhu v rozporu s ust. § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona nevyúčtoval řádně dodávku plynu.
- [18] V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007). Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská škodlivost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro přestupky. Podstatou přestupků je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty přestupku, pokud zároveň není jednáním společensky škodlivým. Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.
- [19] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.
- [20] V posuzovaném případě konkrétní společenská škodlivost spočívá ve skutečnosti, že zákaznice neměla možnost seznámit se se skutečnou cenou dodávky plynu a skutečnou spotřebou dotčené komodity, tudíž byla v nejistotě ohledně výše případného nedoplatku či přeplatku za nevyúčtované období.
- [21] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení popsané v tomto příkaze dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona.

- [22] Podle ust. § 91 odst. 15 písm. c) energetického zákona lze za přešupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona uložit pokutu až do výše 15 000 000 Kč.
- [23] Při stanovení výše uložené pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona obviněnými z přešupku, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních přešpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování.
- [24] V daném případě je nutno zohlednit, že účastníku řízení byla rozhodnutím č. j. 02432-16/2020-ERU ze dne 19. listopadu 2020 (v části potvrzeným rozhodnutím o rozkladu ze dne 26. října 2021), které nabylo právní moci dne 3. listopadu 2021, uložena úhrnná pokuta ve výši 400 000 Kč spolu s náhradou nákladů řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání 5 přešupků podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona a 2 přešupků podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v rozhodném znění (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), dále rozhodnutím č. j. 03531-6/2022-ERU ze dne 2. května 2022 (potvrzeným rozhodnutím o rozkladu ze dne 10. ledna 2023, které nabylo právní moci dne 12. ledna 2023), uložena pokuta ve výši 60 000 Kč spolu s náhradou nákladů řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání přešupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. e) energetického zákona, a dále rozhodnutím č. j. 00388-4/2023-ERU ze dne 7. února 2023, které nabylo právní moci dne 23. února 2023, uložena úhrnná pokuta ve výši 240 000 Kč spolu s náhradou nákladů řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání 12 přešupků podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona, přešupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona a přešupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
- [25] Vzhledem k tomu, že účastník řízení spáchal projednávaný přešupek v nyní posuzované věci ještě před tím, než byl pravomocně potrestán za jiná protiprávní jednání uvedená v pravomocném rozhodnutí č. j. 03531-6/2022-ERU a rozhodnutí č. j. 00388-4/2023-ERU, uplatní se zásada absorpční. Správní orgán tedy dále postupoval tak, že uvedené správní řízení sp. zn. OSR-03531/2022-ERU a sp. zn. OSR-00388/2023-ERU posuzoval ve spojení s vedeným řízením, jako by se jednalo o jedno společné řízení a posuzoval, který ze spáchaných přešupků byl nejprísněji trestný, potažmo nejzávažnější. Správní orgán dospěl k závěru, že nejprísněji trestný je přešupek podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, o němž bylo rozhodnuto v rámci výroku II. rozhodnutí č. j. 00388-4/2023-ERU, kterého se účastník řízení dopustil tím, že v rozporu s ust. § 61 odst. 2 písm. h) energetického zákona nezaslal do 15 dnů od obdržení reklamace, písemné vyřízení reklamace. Skutečnost, že účastník řízení posuzovaný přešupek spáchal ve vícečinném souběhu s dalšími přešupky, správní orgán hodnotí jako výrazně přitěžující okolnost.
- [26] Přešupek podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona týkající se nedodržení standardu kvality dodávek v plynárenství (výrok II. rozhodnutí č. j. 00388-4/2023-ERU), považuje správní orgán za méně závažný a v porovnání s přešupky podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona a podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele za marginální.
- [27] Přešupky podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona (výrok I. tohoto příkazu a výrok I. rozhodnutí č. j. 00388-4/2023-ERU) považuje správní orgán (byť se jedná o přešupky mírněji trestné) za velmi závažné, neboť právo zákazníka na vyúčtování dodávky (tj. seznámit se se skutečnou spotřebou a cenou dodávky) lze považovat za jedno ze stěžejních práv zákazníka souvisejících s dodávkou elektřiny/plynu. Nelze akceptovat situaci, kdy dodavatel inkasuje od zákazníka zálohy na dodávanou komoditu, aniž by mu tuto dodávku řádně vyúčtoval poté, co mu byly v systému operátora trhu zpřístupněny údaje z měření spotřeby elektřiny/plynu. Nadto ve většině z případů (8 z 11) projednávaných v řízení sp. zn. OSR-00388/2023-ERU byly zákazníkům vyúčtovány přeplatky, na jejichž vyplacení měli zákazníci bezpochyby právní nárok. Ze strany účastníka řízení tak po určitou dobu došlo k zadržování těchto plateb v nemalé výši 96 283 Kč. Účastník řízení v nyní posuzovaném případě a 1 případě projednávaném v řízení sp. zn. OSR-00388/2023-ERU zákazníkům vyúčtování nevystavil vůbec a ti neměli tedy žádnou možnost seznámit se se skutečnou cenou dodávky a skutečnou spotřebou dané komodity.

- [28] Nezanedbatelnou závažnost v sobě nese i sbíhající se přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (výrok III. rozhodnutí č. j. 00388-4/2023-ERU). Správní orgán má za to, že byt' se jedná o přestupky mírněji trestné, tak jsou svou podstatou velmi závažné, neboť obecně přestupky v oblasti energetiky vůči spotřebitelům (resp. nekalé obchodní praktiky vůči zákazníkům na trhu s energiemi) jsou závažným jednáním s ohledem na velmi oslabené postavení spotřebitelů vůči dodavatelům.
- [29] Sbíhající se přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. e) energetického zákona (rozhodnutí č. j. 03531-6/2022-ERU), kterého se účastník řízení dopustil tím, že v rozporu s ust. § 15a odst. 1 energetického zákona, neposkytl ERÚ požadované podklady a informace, považuje správní orgán jako za relativně závažný, jelikož v daném případě byly požadovány podklady a informace s ohledem na aktuální situaci na velkoobchodních trzích s energiemi, a to zejména z důvodu odhadu možného rizika množství zákazníků, u nichž by v dohledné době mohlo dojít k požadavku na zahájení dodávky dodavateli poslední instance.
- [30] Co se týče osoby pachatele přestupku vycházel správní orgán při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.
- [31] Správní orgán z Výkazu zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2022 zjistil, že účastník řízení dosáhl tržeb za prodej zboží ve výši 36 718 000 Kč, výsledku hospodaření za účetní období ve výši – 8 722 000 Kč, přičemž čistý obrát za účetní období činil 43 836 000 Kč. Podle Rozvahy disponoval účastník řízení ke dni 31. prosince 2022 vlastním kapitálem ve výši 10 961 000 Kč a peněžními prostředky ve výši 338 000 Kč.
- [32] Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.
- [33] Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je podle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlédnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.
- [34] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou pro uložení pokuty a automaticky neznamená, že každá uložená pokuta by byla likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení jakožto právnické osoby.
- [35] Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy i skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení přitěžujících okolností, konkrétně, že se účastník

řízení projednávaného přestupku dopustil v souběhu s dalšími přestupky, a majetkových poměrů účastníka řízení, a s ohledem na zásadu absorpce stanovil správní orgán účastníkovi řízení pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku II. tohoto příkazu.

- [36] Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi ERÚ v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

JUDr. Pavla Musálková, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor sankčních řízení

Obdrží: MPTC s.r.o.